

РЕШЕНИЕ

№ 343

гр. Бургас, 28.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БУРГАС, II ВЪЗЗИВЕН ГРАЖДАНСКИ
СЪСТАВ**, в публично заседание на петнадесети ноември през две хиляди
двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Таня Т. Русева Маркова
Членове: Йорданка Г. Майска
Елеонора С. Кралева

при участието на секретаря Стойка Д. Вълкова
като разгледа докладваното от Елеонора С. Кралева Въззивно гражданско
дело № 20222100501704 по описа за 2022 година

Производството по делото по реда на чл.258 и сл. ГПК.

Постъпила е **въззивна жалба от Х. И. Х.** от гр.А., ул. И. П.“ № *, подадена чрез
пълномощник адв.Сава Каров, **против решение № 215 от 07.09.2022 г.**, постановено по
гр.д.№ 894/2021 г. по описа на РС – Айтос, с което е отхвърлен иска на Х. И. Х. против
Прокуратурата на Република България, с правно основание чл.2б, ал.1 ЗОДОВ, вр. чл.6, § 1
КЗПЧОС, за заплащане на сумата от **5001 лв.** – обезщетение за неимуществени вреди от
нарушаване на правото на разглеждане и решаване в разумен срок на ДП № 870/2015 г. по
описа на РП – Айтос.

Въззивникът изразява недоволство от решението и счита същото за неправилно и
необосновано. Считат се за неправилни изводите на съда, че ищецът не е материално
легитимиран да претендира обезщетение, както и за липса на забавяне и незаконосъобразни
действия на Прокуратурата по воденото разследване, за което в жалбата са изложени
съображения и се цитира практика на ВКС. В тази връзка се сочи, че от вниманието на съда
е убягнало претърпяното от ищеца като отрицателни емоции и притеснения от резултата на
воденото с години досъдебно производство, липсата на адекватни действия с години, а
впоследствие и прекратяване на разследването, поради изтичане на предвидената в закона
давност. Счита се, че именно Прокуратурата е виновна за проявеното от нейните служители

бездействие, тъй като разследването е продължило с години, което пряко е засегнало имуществените и неимуществените права и интереси на ищеца и е довело до недоверие към разследващите органи и към съда. Счита се за неправилен и извода на районния съд, че ищецът не бил установил твърдяните болки и страдания, като се сочи, че този извод не почива на установените в досъдебното производство факти и е в противоречие с посочените задължения на Прокуратурата по чл.111 НПК. В заключение, моли въззивния съд да отмени обжалваното решение и да уважи исковата претенция. Не се правят доказателствени искания. Претендира се присъждане на разноските за двете инстанции.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК **не е постъпил писмен отговор** от въззиваемата страна Прокуратурата на Република България, не се взема становище по въззивната жалба.

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок от лице, което има правен интерес от обжалването и отговаря на изискванията на чл.259 и сл. ГПК, поради което съдът я намира за допустима и следва да бъде разгледана по същество.

С оглед изложените във въззивната жалба доводи и становищата на страните, след преценка на събраните по делото доказателства и като съобрази разпоредбите на закона, Бургаският окръжен съд приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Първоинстанционният съд е сезиран с осъдителен иск с правно основание чл.2б, ал.1 ЗОДОВ, предявен от Х. И. Х. против Прокуратурата на РБ, за заплащане на сумата от 5001 лв. – обезщетение за неимуществени вреди от неразглежданет и нерешаване в разумен срок на образуваното ДП № 870/2015 г. по описа на РП-Айтос, ведно със законната лихва върху сумата от подаване на исковата молба до окончателното ѝ изплащане.

Ищецът е изложил твърдения, че лицето Т. Н. И. е бил осъден да му заплати сумата от 10 000 лв. с влезли в сила решения по гр.д.№ 17/2012 г. на АРС и в.гр.д.№ 253/2014 г. на БОД. Въз основа на тези решения ищецът се снабдил с изпълнителен лист и образувал против длъжника си И. изпълнително дело на 12.08.2014 г., но до изтичането на една година от образуването му, длъжникът не изпълнил съдебния акт и не погасил задължението си. Поради това, Х. сезирал РП-Айтос за извършено от И. престъпление по чл.293а НК и поискал разследването му по този текст от наказателния закон. Твърди се, че от проучването на имущественото състояние по изп.дело № 28/2014 г. на ДСИ Айтос се установило наличието на притежавано от И. имущество, но независимо от това при проверката по образуваното ДП № 870/2015 г. на РП-Айтос било прието, че липсва имущество на Т. И. и поради това досъдебното производство било прекратено. Ищецът обжалвал прекратяването на ДП пред ОП-Бургас, която с постановление от 26.11.2018 г. отменила постановлението на РП-Айтос и върнала производството за продължаване на действията по разследването. След около две годи, РП0Айтос отново прекратила досъдебното производство с постановление, което отново било отменено от ОП-Бургас и производството било върнато на РП-Айтос за продължаване на действията, но от страна на прокуратурата не били извършени каквито и да било действия и с постановление от 21.12.2020 г. на РП-Айтос досъдебното производство било прекратено, поради изтекла погасителна давност за разследване на това престъпление. Ищецът се обърнал с молба до ИВСС за обезщетяването му по реда на чл.60а ЗСВ, но

искането му било оставено без разглеждане, като било прието, че той нямал качеството на пострадад и не попадал в кръга от субекти по чл.243, ал.4 НПК, съответно не бил правоимащ по чл.60а ЗСВ. Поради това, ищецът предявявал настоящия иск, с който претендира за осъждане на прокуратурата да му заплати обезщетение за неимуществени вреди от неразглеждането и нерешаването на досъдебното производство в разумен срок, като твърди, че вредите се изразяват в претърпено разочарование, срам, обида от бездействието на длъжностните лице в прокуратурата, които не са изпълнили задълженията си в продължение на пет години, докато накрая не изтекла давността за деянието, без дори да бъде повдигнато обвинение. Според ищеца, тези действия на различни прокурори и разследващи органи през изтеклите години са неоправдани и предизвикали сериозни душевни тревоги, стрес и притеснения в неговото психично и физично състояние, което повлияло на психиката му и поведението му в семейството.

В писмения отговор по чл.131 ГПК ответната Прокуратура е оспорила иска като неоснователен и недоказан, за което са изложени подробни съображения.

По делото са ангажирани писмени доказателства, приложени са и материалите по досъдебното производство № 870/2015 г. на РП-Айтос, от които се установяват изложените в исковата молба фактически обстоятелства.

След анализ на събраните доказателства, първоинстанционният съд е приел, че предявеният иск е неоснователен. За да отхвърли иска, АРС е приел, че ищецът няма право на обезвреда по чл.26 ЗОДОВ, тъй катоне е обвинаем, пострадад или ощетен от престъплението по чл.293а НК, нито е лице, от което по наказателното производство да е иззет предмет като веществено доказателство. Прието е също, че не е установено по делото и наличието на незаконосъобразно действие на прокуратурата, доколкото по ДП са били извършени множество действия по разследването, обжалване актовете на РП, което неминуемо е свързано с изтичането на определен времеви период, но дори и да се приеме наличието на известно забавяне, то не се установява, че забавянето се дължи единствено на действия/бездействия на органите на ответника, като не е ясно точно кое действие в хода на ДП не е извършено в разумен срок. Прието е също, че дори да се приеме, че ищецът има материално право на обезвреда, респ. че е налице незаконосъобразно действие на ответника, то не е налице причинна връзка между оповедението на органите на прокуратурата и твърдените вреди, като евентуалното реализиране на наказателната отговорност на длъжника не би удовлетворило паричното вземане на ищеца. Отделно е прието и това, че ищецът не е установил неимуществените вреди – твърдените болки и страдания, за които не е ангажирал доказателства, въпреки дадените му указания.

Съгласно на чл.269 ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му – в обжалваната част, а по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. При тази служебна проверка, Бургаският окръжен съд намира обжалваното решение за валиден и допустим съдебен акт, не са налице нарушения на императивни материалноправни норми.

След самостоятелна преценка на събраните по делото доказателства, БОС намира

въззивната жалба за неоснователна, като изцяло споделя окончателните правни изводи на районния съд и счита, че решението му следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

Фактическата обстановка по делото не е спорна между страните, същата се установява такава, каквато е изложена в обжалваното решение и делото е изяснено от фактическа страна. Районният съд е съобразил и анализирал всички относими и допустими доказателства, ангажирани от страните, въз основа на които е достигнал до правилни изводи относно това какви релевантни за спора факти и обстоятелства се установяват с тях. Във въззивното производство не са ангажирани доказателства, които да променят приетата и напълно изяснена от първата инстанция фактическа обстановка, като БОС я възприема изцяло и препраща към нея на основание чл.272 ГПК, поради което не е необходимо събраните по делото доказателства да се въпроизвеждат отново и от въззивния съд.

Настоящата инстанция напълно споделя и решаващите мотиви и изводи на АРС за неоснователност на предявения иск по чл.26, ал.1 ЗОДОВ за ангажиране отговорността на ответната прокуратура за вреди в претендирувания размер. Изводите на районния съд са формирани въз основа на установената фактическа обстановка по делото и въззивния съд ги намира за правилни и в съответствие със закона, поради което препраща към мотивите на обжалваното решение на основание чл.272 ГПК и по този начин те стават част и от настоящия съдебен акт.

По изложените във въззивната жалба доводи и в допълнение към съображенията на районния съд, следва да се отбележи следното:

С нормата на чл.26 ЗОДОВ се създаде национален компенсаторен механизъм за бавно правосъдие като вътрешноправно средство за защита и самостоятелна хипотеза на отговорност на държавата за вреди, причинени на граждани и на юридически лица от нарушение на правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок, т.е. наличие на нарушение по чл.6, § 1 КЗПЧОС, респ. възможност да претендират обезщетение. В тази хипотеза, държавата отговаря за вреди от действия на правозащитни органи, които не са извършени в разумен срок като отговорността е деликтна. Съгласно чл.6, § 1 КЗПЧОС всяко лице при определянето на неговите граждански права и задължения или при наличието на каквото и да е наказателно обвинение срещу него има право на справедливо и публично гледане на неговото дело в разумен срок от независим и безпристрастен съд, създаден в съответствие със закона. Словесната конфигурация „при определяне на неговите граждански права и задължения“, използвана в чл.6, § 1 от Конвенцията следва да се разбира, че в предметния ѝ обхват са включени не само страните в дадено гражданско или наказателно производство, но и всяко лице, чиито права и задължения се засягат пряко от него.

В случая, досъдебното производство № 870/2015 г. на РП-Айтос, от чието неразглеждане и нерешаване в разумен срок ищецът твърди, че е претърпял неимуществени вреди, е образувано за престъпление по чл.293а НК. Следва да се има предвид обаче, че с престъплението по чл.293а НК се засягат обществените отношения, свързани със съдебната власт и конкретно с авторитета на правосъдните органи, тъй като имат за свой подродов

обект правосъдната дейност, като кръгът от обществени отношения, които се засягат с осъществяването на това престъпление поначало не е свързан с причиняване на съставомерна вреда от имуществен или неимуществен характер на определено лице. Поради това, кредиторът на задължението няма правната възможност да предяви претенция за обезщетение от настъпили вреди (имуществени или неимуществени) като пряка последица от деянието, съответно – не може да бъде третиран като пострадал от престъплението по чл.293а НК и не разполага с правна възможност да се конституира в качеството на граждански ищец или частен обвинител в хода на наказателното производство. В този смисъл, наказателното производство няма значение за определянето на гражданските права на ищеца като пострадал от престъплението, свързани с получаване на обезщетение за претърпените от него вреди, поради което той не разполага и с правата по чл.6, § 1 от Конвенцията по отношение на конкретното наказателно производство.

Ищецът може да разполага с правата по чл.6, § 1 от Конвенцията при неразглеждане на процесното наказателно производство в разумен срок, само когато това производство е неразривно свързано с упражняване на гражданското му право на обезщетение, т.е. с получаване на защита на вземането му за обезщетяване на вредите от престъплението. Но както бе посочено по-горе, осъществяването на престъплението по чл.293а НК не е свързано с причиняването на вреда на определено лице-кредитор, поради което и това лице не може да предявява претенция за обезщетяване на вреди като пряка последица от деянието. Следователно, в случая гражданските права на ищеца-кредитор не се засягат по никакъв начин от хода на досъдебното производство, поради което е без значение неговата продължителност, тъй като той не може да бъде третиран като пострадал от престъплението по чл.293а НК и съответно да претендира обезщетяване на вреди като пряка последица от деянието. Ето защо, ищецът не попада в персоналния обхват на чл.26 ЗОДОВ, което е достатъчно за обосноваване на извод за неоснователност на предявения иск и прави безпредметно разглеждането на останалите предпоставки на закона и направените от въззивника възражения. Само за пълнота следва да се отбележи, че ищецът е предприел действия по принудително изпълнение на признатото му от съда парично вземане като е образувал изпълнително дело по описа на ДСИ-Айтос, а обстоятелството дали съдебният изпълнител е направил необходимото за събиране на вземането или същото е останало все още неудовлетворено, не обосновава настъпването на вреди, които могат да бъдат обезщетени в настоящото производство, като правата си ищецът може да защити по друг ред.

Предвид изложените съображения, БОС намира въззивната жалба за неоснователна, а поради съвпадането изцяло на изводите на въззивната инстанция с тези на районния съд, постановеното от APC решение следва да бъде потвърдено като правилно и законосъобразно.

С оглед изхода на делото, на въззивника разноси не му се следва и искането му в този смисъл е неоснователно.

Мотивиран от горното, Бургаският окръжен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение № 215 от 07.09.2022 г., постановено по гр.д.№ 894/2021 г. по описа на Районен съд – Айтос.

Решението подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____